

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

Strokovna delavnica za učitelje slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem

Projekt: Strokovna delavnica za učitelje slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem

Financer: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS

Sofinancer: Ministrstvo za znanost in izobraževanje RH

Trajanje: 2023

Izvajalec: Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana

Koordinatorica: dr. Barbara Riman

Sodelavci: dr. Sonja Novak Lukanović, Natko Štiglic, Ana Malnar, Pia Fon Jager

Obdobje trajanja: 2023

Ljubljana, 2023

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

Kazalo

1. Uvod	3
2. Program strokovne delavnice	6
3. Rezultati evalvacije.....	10
4. Kadrovske spremembe in izzivi v letu 2023.....	15
5. Mediji	17
6. Zaključek	18
7. Seznam tabel in grafov	20
8. Seznam prilog	21
9. Literatura in viri	

1. Uvod

Strokovno delavnico za učitelje slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem že tradicionalno organizira Inštitut za narodnostna vprašanja (INV) v sodelovanju z Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje Republike Slovenije (MVI). Letos je bila delavnica finančno podprta tudi s strani Ministrstva za znanost in izobraževanje Republike Hrvaške (MZO), soorganizator pa je bila tudi Zveza slovenskih društev na Hrvaškem. Strokovno izobraževanje je potrebno predvsem zaradi dejstva, ker na Hrvaškem obstajajo različne oblike poučevanja slovenskega jezika in vsi učitelji nimajo možnosti dodatnega izobraževanja. MVI sicer organizira izobraževanje za učitelje dopolnilnega pouka slovenskega jezika (DPS), medtem ko drugi učitelji te možnosti nimajo. MZO ne organizira dodatnih izobraževanj za učitelje slovenskega jezika, zato ti nimajo možnosti dodatnega izobraževanja, ki bi bilo sicer pomembno za njihovo napredovanje.

Strokovna delavnica za učitelje slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem je edina tovrstna delavnica, kjer se srečujejo vsi učitelji, ki poučujejo slovenščino v različnih oblikah – DPS,¹ pouk slovenščine v Varaždinski županiji (USJK Vž)² in pouk slovenščine po modelu C.³

Tradicionalno srečanje učiteljev slovenščine na Hrvaškem je v letu 2023 potekalo že petič. Strokovna delavnica je bila organizirana v prostorih Botela Marina na Reki. Kljub želji, da bi delavnico v letu 2023 organizirali v Gorskem kotarju (v sodelovanju z Palčavo šišo in slovensko skupnostjo v Gorskem kotarju), to zaradi pomanjkanja prenočitvenih kapacitet

---

¹ Dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture poteka v skladu z Zakonom o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj meja (2006) pod okriljem Ministrstva za vzgojo in izobraževanje Republike Slovenije v sodelovanju s slovenskimi kulturnimi društvi, slovenskimi veleposlaništvii v zamejstvu in Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Osnovni jezikovni cilji DPS so opredeljeni v učnem načrtu Dopolnilni pouk slovenskega jezika v zamejstvu (Jurman & Jurkovič 2016). Cilj DPS je ohranjanje in razvijanje slovenskega jezika med Slovenci po svetu ter krepitev njihove slovenske identitete, pripadnosti slovenskemu narodu in stika z domovino. Pouk je brezplačen, namenjen je otrokom, starejšim od štirih let, mladostnikom in odraslim (Riman 2021: 15–16).

² Projekt Učenje slovenskega jezika in kulture v Varaždinski županiji se je začel izvajati v šolskem letu 2012/2013. Ta model učenja slovenskega jezika je kombinacija DPS in modela C. Učitelje slovenskega jezika financira Zavod RS za šolstvo, pouk pa poteka v prostorih osnovnih šol na Hrvaškem. Ocene se v spričevalo ne vpisujejo, obiskovanje pouka slovenskega jezika in kulture pa je brezplačno in poteka v popoldanskem času (Riman 2021: 17–18).

³ Hrvaška zakonodaja ponuja tudi možnost učenja jezika narodne manjšine kot maternega jezika, ki se v hrvaških šolah poučuje kot izbirni predmet. Model financira Ministrstvo za znanost in izobraževanje Republike Hrvaške (MZI). Manjšinski (materni) jezik se izvaja od 2 do 5 šolskih ur na teden. Vključuje tudi spoznavanje domače kulture, literature, geografije in zgodovine ter glasbe in likovne umetnosti. Po tem modelu se izobražujejo pripadniki albanske, avstrijske, češke, madžarske, makedonske, nemške, poljske, ruske, rusinske, slovaške, slovenske, srbske, ukrajinske in judovske narodne manjšine (Riman 2021: 16–17).

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

(udeležencev ni bilo mogoče namestiti v isti objekt, celo ne v isti kraj) žal ni bilo mogoče. Tako je srečanje tudi letos potekalo na Reki.

Večina učiteljev slovenskega jezika prihaja z območja Primorsko-goranske županije, katere središče je mesto Reka. Na Reki je tudi nekaj pomembnih ustanov, ki skrbijo za pripadnike slovenske manjšine na Hrvaškem in so vključene v izvajanje učenja slovenskega jezika po modelu C. To so ustanove, ki podpirajo učenje slovenskega jezika s sofinanciranjem nakupa učbenikov in izvedbo letnih ekskurzij otrok, vključenih v pouk slovenščine: Svet slovenske manjšine Primorsko-goranske županije; Svet slovenske manjšine v mestu Reka; Inštitut za narodnostna vprašanja, enota Reka (enota Reka); Zveza slovenskih društev na Hrvaškem. Tudi v letu 2023 so se srečanja udeležili predstavniki slovenske skupnosti na Reki.

Cilji strokovne delavnice za učitelje slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem so bili:

- pomoč učiteljem slovenščine, ki poučujejo slovenski jezik na Hrvaškem, da izboljšajo svoje veščine in znanje ter omogočijo učencem, da lažje usvojijo snov iz slovenskega jezika in kulture;
- pridobitev dodatnih kompetenc pri poučevanju slovenskega jezika in kulture v zavodih, kjer se izvaja slovenski jezik;
- medsebojno povezovanje, izmenjava izkušenj in interesov ter pomoč pri uporabi didaktičnega gradiva. Kar zadeva učenje slovenskega jezika, na Hrvaškem namreč ni ustreznih didaktičnih gradiv, namenjenih otrokom, ki se učijo slovenski jezik kot materni jezik;
- možnost razširitve vseh treh načinov učenja slovenskega jezika in oblikovanje vertikale (vrtec, osnovna šola, srednja šola);
- odprt dialog s hrvaškimi in slovenskimi institucijami, ki skrbijo za poučevanje slovenskega (materne) jezika na Hrvaškem;
- boljša informiranost učiteljev, ki so bili prisotni na delavnicah, o zakonskih pravicah v Republiki Hrvaški;
- boljša komunikacija med organizatorji delavnice ter slovenskim in hrvaškim ministrstvom za šolstvo;

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

- pomoč učiteljem slovenskega jezika na Hrvaškem pri izpopolnjevanju in pridobivanju dodatnega znanja pri učenju slovenskega jezika;
- medsebojno povezovanje, izmenjava izkušenj in interesov ter pomoč pri uporabi didaktičnega gradiva;
- dialog s hrvaškimi in slovenskimi institucijami, ki skrbijo za izvajanje pouka slovenskega jezika na Hrvaškem;
- boljša informiranost učiteljskega zbora o zakonskih možnostih, ki jih ponujata Republika Hrvaška in Republika Slovenija.

S strokovno delavnico so bili postavljeni temelji za boljšo medsebojno hrvaško-slovensko povezanost ustanov, ki skrbijo za učenje slovenskega jezika, ter boljšo obveščenost pripadnikov slovenske skupnosti na Hrvaškem o možnostih, ki jih ponuja hrvaški jezik.

Ob koncu posveta je bila izvedena evalvacija, rezultati anonimne ankete pa so predstavljeni v poglavju 3. Evalvacija.

2. Program strokovne delavnice

Strokovna delavnica je potekala dva dni, in sicer 13. in 14. oktobra 2023 (Priloga 1). Oba dneva so potekala predavanja in delavnice. Posebnega programa so se udeležili učitelji, ki poučujejo slovenski jezik in kulturo po enem od treh modelov učenja slovenskega jezika na Hrvaškem: DPS, model C in USJK.

Na dnevnem redu so bila naslednja predavanja:

Fonetične vaje: pomen artikulacije, ustrezen material in individualiziran pouk (dr. Martin Vrtačnik)

POVZETEK: Na področju poučevanja fonetike (zlasti pri pouku tujega jezika) se zastavlja več vprašanj, se pa zdi, da nanje ni mogoče dati dokončnih odgovorov. Ali je poučevanje slovnice (zlasti oblikoslovja in skladnje) ter leksike pomembnejše od poučevanja fonetike? Ali ima učitelj tujega jezika ustrezne metode in veščine za poučevanje fonetike? Ali je pri poučevanju fonetike treba poudariti tudi pomen fiziologije glasov in govorne tehnike ter v kakšni meri? Katero izgovorjavo sploh poučevati oziroma ali imamo na Slovenskem relevanten govorni vzor? Ali ima učitelj možnost izbrati ustrezno gradivo za poučevanje fonetike? Naj učitelj ob upoštevanju empatije kombinira frontalni in individualizirani pouk, da bi dosegel zelene cilje pri poučevanju fonetike? Ali je (po)zna(va)nje fonetike prednost, nebodigatreba ali nadstavba? In ne nazadnje: ali je poučevanje jezika sploh popolno, če ne upošteva fonetike? Na ta in druga vprašanja bo Martin Vrtačnik skušal odgovoriti ob predstavitvi svoj desetletnih praktičnih izkušenj poučevanja fonetike na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture ter analize zvočnega gradiva v nekaterih učbenikih Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik. Predstavljeni vprašanja pa so tudi spodbuda za nadaljnjo diskusijo in izmenjavo mnenj.

Tudi otroci s posebnimi potrebami so zlahka uspešni (Martina Malnar Novak)

POVZETEK: Vključevanje otrok s posebnimi potrebami med druge vrstnike omogoča optimalen razvoj zmožnosti otrok s posebnimi potrebami, hkrati pa spremljanje in priznavanje drugačnosti in motenj, ki jih spremljajo vse življenje. Z inkluzijo otroci in odrasli dobijo možnost za razumevanje, spoštovanje vsakega človeka kot enkratnega in vrednega posameznika.

V zadnjem času se je v rednih osnovnih šolah povečalo število otrok s posebnimi potrebami. Otroci se po Zakonu o usmerjanju (dopolnjen in spremenjen leta 2017) usmerjajo v različne vzgojno-izobraževalne programe. Ker so otroci s posebnimi potrebami izjemno heterogena skupina otrok, je razumljivo, da zanje ni mogoče oblikovati enotnega programa vzgoje in izobraževanja. Program je treba prilagoditi vsakemu posameznemu otroku in njegovim posebnim potrebam v odvisnosti od razvojnih sposobnosti posameznika, izdane odločbe o usmeritvi in strokovnega mnenja. V predstavitvi bodo predstavljene težave na področjih razvoja otrok s posebnimi potrebami ter vzgojno-izobraževalni pristopi pomoči, nekatere učinkovite strategije dela ter didaktično-metodične osnove dela z učenci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja in otroci z motnjami avtističnega spektra. V okviru predstavitve pa bo poudarjena tudi pomembnost timskega dela strokovnih delavcev v šoli in partnerskega sodelovanja s starši.

Slovenščina v teoriji in praksi (Simona Gotal in dr. Gjoko Nikolovski)

POVZETEK: Slovenščina v teoriji in praksi je predavanje, ki bo ponazorilo razliko med dvema sorodnima jezikoma – slovenščino in hrvaščino. Ali se je zaradi tega jezika lažje/težje naučiti? Ali jezik svojih sosedov dejansko poznamo ali le mislimo, da ga poznamo (ker ga razumemo)? Ga znamo pravilno/ustrezno rabiti? V predstavitvi bo predstavljen tudi kontrastivni pogled na funkcije sklonov v hrvaščini in slovenščini s primeri besedil. Poleg tega bo v okviru predstavitve predstavljen pouk s spletnim okoljem Slovenščina na dlani in z drugimi spletnimi aplikacijami.

Poleg predavanja je bila organizirana tudi predstavitev delovanja učiteljev slovenskega jezika na Hrvaškem: izzivi in prihodnost (pogovor učiteljev in zaposlenih Ministrstva za znanost in izobraževanje Republike Hrvaške in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije o težavah in izzivih, s katerimi se pedagoško osebje srečuje pri vsakodnevem delu pri poučevanju slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem). Gre za del svetovanja, v katerem so aktivno sodelovali vsi udeleženci, ne glede na izkušnje ali obdobje vključenosti v pedagoški proces. Predstavili so svoje dejavnosti in skupine udeležencev pouka slovenskega jezika in kulture. V tem delu so izpostavili pozitivne in negativne plati ter izzive, s katerimi se soočajo pri poučevanju slovenskega jezika. Pozitivno je, da so novi učitelji lahko postavljali

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

vprašanja in dobili odgovore o pouku, uporabi didaktičnega gradiva in načinu sodelovanja s predstavniki slovenske skupnosti na Hrvaškem. Na koncu je sledila razprava o učenju slovenskega jezika na Hrvaškem (odprta vprašanja in odgovori, moderatorka: Barbara Riman) Izvedena je bila tudi predstavitev Palčeve šiše, izletniške destinacije za otroke, vključene v pouk slovenskega jezika in kulture, ter predstavitev dela Josipa Grgurića in Saše Ožbolta »Naknap«.

Seznam vseh udeležencev strokovne delavnice je v Tabeli 1.

Tabela 1: Seznam udeležencev na strokovni delavnici za učitelje slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem

Številka	Priimek	Ime	Institucija
1.	Riman	Barbara	<i>Inštitut za narodnostna vprašanja</i> – enota Reka; Zveza slovenskih društev na Hrvaškem
2.	Štiglic	Natko	<i>Inštitut za narodnostna vprašanja</i> – enota Reka; učitelj DPS, Reka
3.	Ciglar	Eva	Učiteljica DPS, Buzet
4.	Brumec	Špela	Učiteljica USJK v Varaždinski županiji
5.	Srdoč	Vida	Učiteljica DPS, Pula in Reka
6.	Gradečak	Miroslav	Učitelj slovenskega jezika po modelu C, Druga gimnazija Varaždin
7.	Lah	Klemen	Lektor slovenskega jezika na Filozofski fakulteti na Reki
8.	Gruden	Roman	MVI RS
9.	Malnar-Novak	Martina	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
10.	Čubrić	Darja	Učiteljica slovenskega jezika po modelu C, Buzet in Umag; Učiteljica DPS, Lokve in Umag
11.	Nikolovski	Gjoko	Profesor na Filozofski fakulteti v Mariboru
12.	Škrab Turkušić	Romana	Učiteljica slovenskega jezika po modelu C, Matulji
13.	Vrtačnik	Martin	Lektor na AGRFT
14.	Žagar	Mirjana	Učiteljica SPD, Prezidu, Čabru, Tršću in Gerovo
15.	Smole	Marko	Vodja Etnološke zbirke Palčava šiša, Plešće
16.	Gotal	Simona	Lektorica slovenskega jezika na Filozofski fakulteti v Zagrebu
17.	Troha	Dejan	Profesor zgodovine v OŠ Čabar, voditelj OŠ Plešće
18.	Mirković	Marjana	Novinarka manjšinskega časopisja Sopotja, dopisnica RTV Slovenije
19.	Kernjak Zubović	Saša	Zveza slovenskih društev na Hrvaškem
20.	Dlačić	Jasmina	Zveza slovenskih društev na Hrvaškem, Slovenski dom KPD Bazovica, Reka
21.	Kariko	Suzana	Šola za dizajn Pulj

Zaradi bolezni ali drugih obveznosti so se opravičili:

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

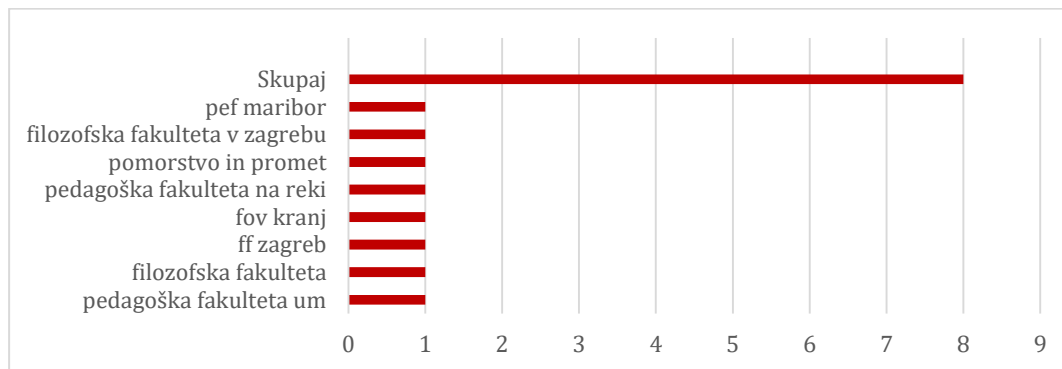
- Simona Mahovič (učiteljica slovenskega jezika po modelu C v OŠ Pečine, OŠ Klana, OŠ Kozala in Prvi sušački gimnaziji na Reki);
- Elvira Šušmelj (Direktorat za srednje in višješolsko izobraževanje odraslih na MVI);
- Eva Jurman (Višja svetnica na zavodu RS za šolstvo)
- Rudi Merljak (Sektor za Slovence v zamejstvu)
- Milan Vukelić (Uprava za narodne manjšine – Sektor za izobraževanje v jeziku in pisavi narodnih manjšin)

3. Rezultati evalvacije

Za objektivni vpogled v strokovno delavnico smo oblikovali anonimno anketo (Priloga 2), ki je bila na spletu dostopna od 16. do 24. oktobra, 2023. V anketi so sodelovali učitelji, ki so bili prisotni na strokovni delavnici. Anketo je izpolnilo osem udeležencev, anketa pa je vsebovala osem vprašanj. Prvo vprašanje se je nanašalo na končano izobrazbo. Odgovori so v grafu 1.

Graf 1: Respondenti glede na končano izobrazbo

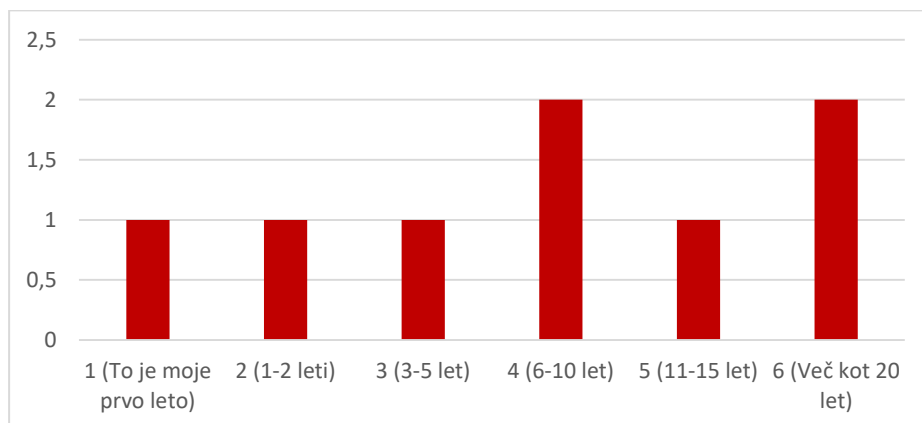

Iz grafa je razvidno, da ima večina učiteljev ustrezno izobrazbo. Največ učiteljev je diplomiralo na pedagoški in filozofski fakulteti, kar pomeni, da imajo učitelji izobrazbo, ki je zaželeno pri poučevanju slovenskega jezika. Je pa zanimivo, da je veliko tudi takih, ki nimajo ustrezne izobrazbe, na kar pripadniki slovenske manjšine že dolgo opozarjajo. To tudi otežuje delo teh učiteljic in vpliva na uresničevanje pravic, ki jih slovenski skupnosti omogoča zakonodaja Republike Hrvaške. Zaradi neustreznega kadra in sploh primanjkljaja kadra tako ni možno iskati in odpirati dodatnih oddelkov za učenje slovenskega jezika na Hrvaškem (Lotrič 2023; STA 2023).

Glede na nekatere kadrovske spremembe, ki so se zgodile v letu 2023, nas je zanimalo tudi, koliko časa poučujejo slovenski jezik. Odgovori so v grafu 2.

Graf 2: Respondenti glede na delovno dobo pri poučevanju slovenskega jezika

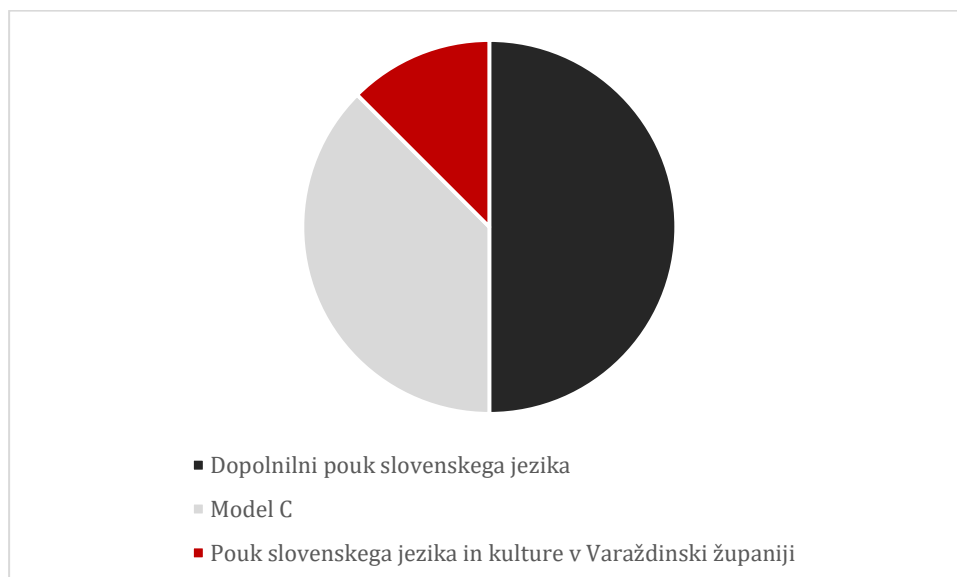

Vidimo, da nekateri učitelji in učiteljice poučujejo slovenščino že dalj časa (dva več kot 20, dva od 4 do 10 in eden od 11 do 15 let), kar pomeni, da že imajo izkušnje in prakso pri poučevanju slovenskega jezika. Iz odgovorov je razvidno, da so učitelji in učiteljice zelo heterogena skupina, tako po izobrazbi kot po številu let vključenosti v proces poučevanja slovenskega jezika. To zagotovo vpliva tudi na zasnovu pouka slovenskega jezika na Hrvaškem, saj obstajajo različne izkušnje in različni vpogledi v sam proces poučevanja, kar dodatno popestri posvetovanje in medsebojno sodelovanje učiteljev.

Zanimalo nas je tudi, v kakšne oblike pouka slovenskega jezika so vključeni udeleženci strokovne delavnice. To je prikazano v grafu 3.

Graf 3: Prikaz oblike pouka slovenskega jezika na Hrvaškem

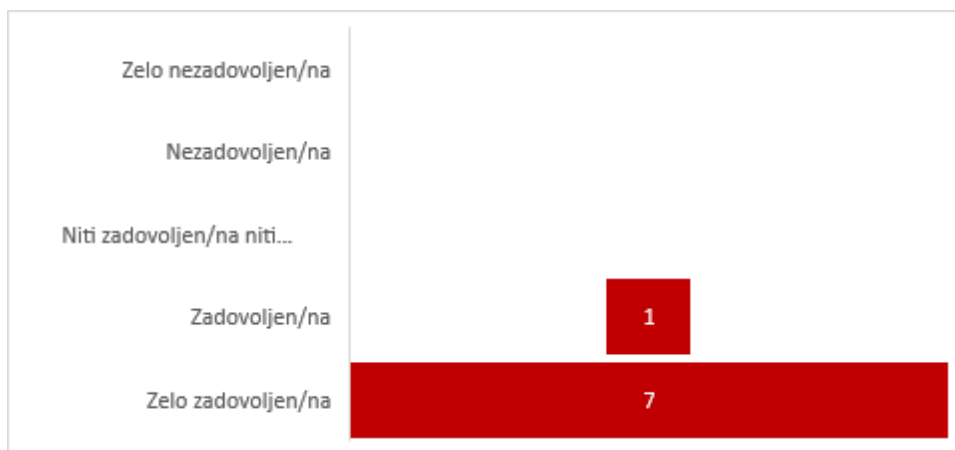
Vidimo, da večina učiteljev poučuje slovenski jezik po obliki DPS, sledi mu model C in nazadnje USJK v Varaždinski županiji, kar ne preseneča, saj je prav v prejšnjem šolskem letu prišlo do rekonstrukcije oblike in je ves pouk prevzela samo ena učiteljica. To se je pokazalo za izjemno pozitivno, saj je komunikacija z ravnateljki boljša, število šol in otrok pa se počasi povečuje.

Najpomembnejše vprašanje v anonimni evalvacijski anketi se je nanašalo na zadovoljstvo z organiziranim strokovnim srečanjem. Udeležence smo prosili, da ocenijo svojo stopnjo zadovoljstva z organiziranim strokovnim srečanjem na lestvici od »zelo nezadovoljen« do »zelo zadovoljen«. Ugotovili smo, da nihče od udeležencev ni bil nezadovoljen z organiziranim strokovnim srečanjem, se pravi, da je večina anketirancev zadovoljnih do zelo zadovoljnih.

Anketiranci so bili na splošno zadovoljni s strokovnim usposabljanjem učiteljev slovenščine na Hrvaškem. Predavanja in delavnice so bile ocenjene precej visoko. Podatki so predstavljeni v grafu 4.

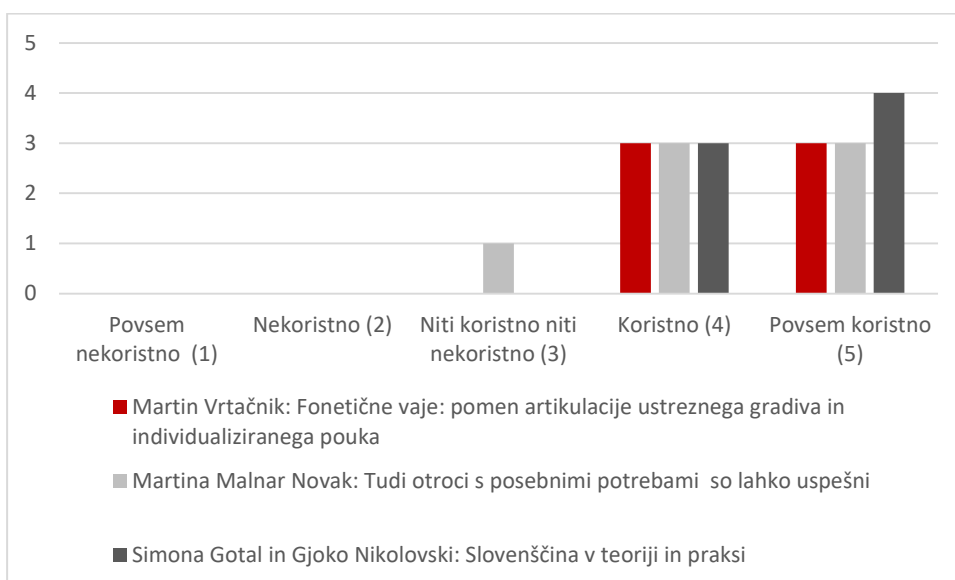

Graf 4: Zadovoljstvo z organizacijo strokovne delavnice

Poleg tega so udeleženci pozitivno ocenili letošnja predavanja. Rezultati so vidni v grafu 5.

Graf 5: Koristnost predavanj strokovne delavnice

Zaradi boljše organizacije in želje, da se organizirajo delavnice, ki bi bile čimbolj prilagojene učiteljem slovenskega jezika, smo jih povprašali tudi po njihovih željah in potrebah. Odgovori na vprašanje »Kakšno izobrazbo bi potrebovali, da bi lahko še bolje poučevali slovenski jezik?« so zbrani v Tabeli 2.

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

Tabela 2: Odgovori na vprašanje »Kakšno izobrazbo bi potrebovali, da bi lahko še bolje poučevali slovenski jezik?«

Odgovori
Praktična izobraževanja oz. konkretne vaje za pouk iz prakse.
Takšne strokovne delavnice veliko pomagajo.
Vključitev kulture in umetnosti v izobraževanje.
Postavljanje vejic, poudarkov, vrstni red besed v stavku, fonetika.
Fonetika.
Praktični nasveti, didaktični pripomočki.

Na koncu ankete smo udeležence prosili, da napišejo, kaj jim je na strokovni delavnici všeč, kaj pogrešajo in ali imajo kakšne predloge za prihodnje strokovne delavnice. Odgovori iz ankete so zaradi večje preglednosti razdeljeni v tri tabele (Tabela 3; Tabela 4; Tabela 5).

Tabela 3: Všeč mi je bilo ...

Predavanje Simone G. in Gjoka N.
Najbolj mi je bilo všeč, da smo na strokovni delavnici lahko izmenjali izkušnje in dobili informacije o poučevanju v drugih krajih, podpori učiteljem ipd.
Ostanite takšni kot ste.
Všeč mi je bilo predavanje o otrocih s posebnimi potrebami.
Všeč mi je bilo predavanje S. Gotal in G. Nikolovskega.
Ideje o poučevanju mladih.
Raznolikost.

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

Tabela 4: Pogrešal/la sem...

Vaje za fonetiko.
Bilo mi je všeč in lepo, nisem nič pogrešal.
Pogrešala sem konkretne primere iz fonetike.

Tabela 5: Predlogi za prihodnje strokovne delavnice...

Več primerov iz prakse glede predavanj odraslim.
Samo tako naprej.
Več vaj.
Večja usmerjenost za predavanja otrokom.

4. Kadrovske spremembe in izzivi v letu 2023

V šolskem letu 2023/2024 eno od navedenih oblik pouka slovenskega jezika izvaja 19 učiteljev. Slovenski jezik se poučuje v različnih regijah Hrvaške (tabela 6). Število učiteljev se nenehno spreminja zaradi naslednjih razlogov:

- predvsem zaradi nihanja števila otrok se število učiteljev zmanjšuje ali povečuje;
- zaradi nižjih plač učiteljev slovenščine, ki poučujejo po modelu C, in razmeroma visoke fluktuacije pedagoškega kadra;
- zaradi povečanja števila šol in učencev, v katere je vključen slovenski jezik po modelu C;
- zmanjšanja števila učiteljic, vključenih v projekt USJK v Varaždinski županiji.

Tabela 6: Podatki o društvih in šolah ter krajih, v katerih se izvaja pouk slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem, v šolskem letu 2023/2024

Društvo/šola	Kraj	Učiteljica/učitelj
Oblika pouka: DPS		
Gimnazija Josipa Slavenskog Čakovec	Čakovec	Aneja Cafuta
OŠ Peklenica	Peklenica	
OŠ Selnica	Selnica	
OŠ Sveti Martin na Muri	Sv. Martin na Muri	
PŠ OP Mursko Središče	Mursko središče	
Slovensko kulturno društvo Slovenski dom Karlovac	Karlovac	
Slovenski dom Kulturno prosvetno društvo Bazovica	Reka	Vida Srdoč/Natko Štiglic
Slovensko kulturno društvo Ajda	Umag	Darja Čubrić
Slovensko kulturno društvo France Prešeren	Lokve	
Slovensko kulturno društvo Gorski kotar	Prezid	Mirjana Žagar
Slovensko kulturno društvo Istra	Pulj	Vida Srdoč
Slovensko kulturno društvo Lipa	Buzet	Eva Ciglar
Slovensko kulturno društvo Stanko Vraz	Osijek	Sabina Horvat Koželj
Slovensko kulturno društvo Triglav	Split	Vera Hrga
Oblika pouka: model C⁴		
Druga gimnazija Varaždin	Varaždin	Miroslav Gradečak
OŠ Andrija Mohorovičić	Matulji	Romana Škrab

⁴ Pri tem je pomembno omeniti, da se slovenski jezik poučuje tudi na srednji šoli v Čakovcu, financira pa ga Ministrstvo za znanost in izobraževanje Republike Hrvaške. Pouk poteka v zasebni (verski) šoli, vendar MZI pouka v svojih poročilih ne omenja, zato pouk ni naveden v tabeli.

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

Območna šola OŠ Andrija Mohorovičić - Jušiči	Jušiči	Turkušič	
Območna šola OŠ Andrija Mohorovičić - Rukavac	Rukavac		
OŠ Klana	Klana	Simona Mahovič	
OŠ Pećine	Reka		
Prva sušačka hrvaška gimnazija	Reka		
OŠ Kozala	Reka		
OŠ Marije i Line	Umag	Darja Čubrić	
OŠ Vazmoslava Grželja	Buzet	Darja Čubrić	
Srednja šola za uporabno umetnost in oblikovanje	Pulj	Suzana Kariko	
OŠ Bregana	Bregana	Lidija Vučajnk	
Gimnazija Lucijanja Vranjanina	Zagreb	Jure Plut	
Oblika pouka: USJK			
OŠ Andrije Kačića Miošića	Donja Voća	Špela Brumec	
OŠ Ante Starčevića	Lepoglava		
OŠ Cestica	Cestica		
OŠ Ivana Rangera	Kamenica		
OŠ Izidora Poljaka	Višnjica		
OŠ Izidora Poljaka, PŠ Cvetlin	Cvetlin		
OŠ Metel Ožegović	Radovan		
OŠ Petrijanec	Petrijanec		
OŠ Tužno, PS Črešnjevo	Črešnjevo		
OŠ Tužno	Tužno		
OŠ Vidovec	Vidovec		
OŠ Vinica	Vinica		
Oblika pouka: tečaj			
Slovenski dom Zagreb	Zagreb		Marja Crnković

Kot je razvidno iz tabele, nekateri učitelji poučujejo slovenski jezik samo v eni obliki pouka, nekateri pa so vključeni v različne oblike pouka, odvisno od potreb na tem področju.

5. Mediji

O strokovni delavnici smo bili obveščeni tudi mediji po elektronski pošti. Obvestilo o strokovni delavnici za učitelje slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem je bilo objavljeno na spletni in FB strani Zveze slovenskih društev na Hrvaškem, na spletni strani INV in v časopisu Novi list (Priloga 3). Nekateri novinarji so bili tudi osebno kontaktirani (npr. Marjana Mirković).

Izvedba posebnega programa bo objavljena tudi v mesečnem biltenu Zveze slovenskih društev na Hrvaškem, ki pokriva celotno območje Republike Hrvaške (Priloga 4). O izvedbi strokovne delavnice bodo informirani tudi pripadniki slovenske skupnosti na Hrvaškem z glasili pripadnikov slovenske narodne manjšine, ki bodo izšla konec decembra 2023 (glasilo Sopotja – glasilo slovenske manjšine v Primorsko-goranski županiji; glasilo Novi odmev – glasilo slovenske manjšine v Zagrebu).

Objave o strokovni delavnici:

- Na spletni strani Zveze slovenskih društev na Hrvaškem/Savez slovenskih društava u Hrvatskoj: https://www.facebook.com/Zveza.Slovinci.HR/?locale=hr_HR
- Na spletni strani Inštituta za narodnostna vprašanja (INV): <http://www.inv.si/novice.aspx?idnovica=865&lang=slo>
- Na spletni strani Novega Lista: <https://www.novolist.hr/rijeka-regija/rijeka/u-rijeci-se-okupile-uciteljice-i-ucitelji-slovenskog-jezika-u-hrvatskoj/>

6. Zaključek

Položaj učiteljev slovenščine na Hrvaškem je glede na to, kje poučujejo, zapleten, učitelji pa se pogosto srečujejo z različnimi izzivi. Zato sta pomembna položaj in delovanje slovenskih ustanov na Hrvaškem (zveze, Zveza slovenskih društev na Hrvaškem, Inštitut za narodnostna vprašanja). Povezovanje učiteljev slovenskega jezika skozi dejavnosti, ki jih MZO, MVI in INV ponujajo v okviru njihovega strokovnega izpopolnjevanja, je izjemno pomembno. Gre za obliko sodelovanja, kjer učitelji pridobivajo teoretična in praktična znanja, ki jih lahko uporabijo pri poučevanju slovenskega jezika na Hrvaškem. Še pomembnejša sestavina teh srečanj je medsebojno spoznavanje, krepitev poznanstev in prijateljstev, kar posledično vpliva na njihovo delo.

Zaradi pomanjkanja ustreznega didaktičnega gradiva za učenje slovenskega jezika na Hrvaškem si učitelji med seboj izmenjujejo gradiva, zato je tovrstno usposabljanje in povezovanje zanje še posebej pomembno. Učitelji slovenskega jezika na Hrvaškem imajo izjemno pomembno vlogo pri oživljanju in rabi slovenskega jezika in kulture med mlajšimi pripadniki slovenske skupnosti na Hrvaškem, pa tudi med odraslimi pripadniki slovenske skupnosti. Njihova raba slovenskega jezika in širjenje prostorov, kjer lahko pripadniki slovenske skupnosti uporabljajo svoj jezik, sta izjemnega pomena. Njihovo angažiranje lahko izboljša stanje glede rabe in znanja slovenskega jezika.

A tudi njihovo delo in prisotnost slovenskega jezika na Hrvaškem v hrvaških državnih institucijah in slovenskih društvih ne bosta mogla nadomestiti neuporabe slovenskega jezika v družini, ki se je morda izgubila že v sedemdesetih letih, a lahko vsaj delno vpliva na boljši in vidnejši položaj slovenskega jezika na Hrvaškem. Samo ob podpori Republike Hrvaške in Republike Slovenije se bo učenje slovenskega jezika uspešno nadaljevalo in povečalo število učencev, ki bodo nato idejo o slovenski kulturi in identiteti prenašali v svoje družine in tako pomagali ohranjati slovenski jezik in kulturo na Hrvaškem.

7. Literatura in elektronski vir

1. Lotrič, T. (2023): V Umagu vse več zanimanja za učenje slovenskega jezika in kulture. RTV Slovenija. 2. 10., <https://ziv-zav.rtvlo.si/za-starse-in-mentorje/novice/v-umagu-vse-vec-zanimanja-za-ucenje-slovenskega-jezika-in-kulture/683414> (dostop 30. 10. 2023)
2. STA (2023): Med glavnimi izzivi slovenske manjšine na Hrvaškem učenje jezika. Slovenska tiskovna agencija, 27. 9., <https://sta.si/3218220/med-glavnimi-izzivi-slovenske-manjsine-na-hrvaskem-ucenje-jezika> (dostop 30. 10. 2023)
3. Riman, B. (2021): *Podpora in razvoj pouka slovenskega jezika na Hrvaškem - posvet : strokovno-razvojna naloga : koordinacija in evalvacija učenja slovenskega jezika na Hrvaškem*. Inštitut za narodnostna vprašanja.
4. https://www.facebook.com/Zveza.Slovinci.HR/?locale=hr_HR
5. <http://www.inv.si/novice.aspx?idnovica=865&lang=slo>
6. <https://www.novilist.hr/rijeka-regija/rijeka/u-rijeci-se-okupile-uciteljice-i-ucitelji-slovenskog-jezika-u-hrvatskoj/>

8. Seznam grafov in tabel

Tabela 1: Seznam udeležencev na strokovni delavnici za učitelje slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem	7
--	---

Tabela 2: Odgovori na vprašanje »Kakšno izobrazbo bi potrebovali, da bi lahko še bolje poučevali slovenski jezik?«	11
---	----

Tabela 3: Všeč mi je bilo	11–12
--	-------

Tabela 4: Pogrešal/la sem	12
--	----

Tabela 5: Predlogi za prihodnje delavnice	12
--	----

Tabela 6: Podatki o društvih in šolah ter krajih, v katerih se izvaja pouk slovenskega jezika in kulture na Hrvaškem, v šolskem letu 2023/2024	13–14
---	-------

Graf 1: Respondenti glede na končano izobrazbo	8
---	---

Graf 2: Respondenti glede na delovno dobo pri poučevanju slovenskega jezika	8
--	---

Graf 3: Prikaz oblike pouka slovenskega jezika na Hrvaškem	9
---	---

Graf 4: Zadovoljstvo z organizacijo strokovne delavnice	10
--	----

Graf 5: Koristnost predavanj strokovne delavnice	10
---	----

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

9. Seznam prilog

Priloga 1: Program strokovne delavnice

Priloga 2: Evalvacijska anketa

Priloga 3: Novinarski prispevek iz časopisa Novi list

Priloga 4: Bilten Zveze slovenskih društev na Hrvaškem

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

Priloga 1

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti i
obrazovanja

SEMINAR UČITELJIC IN UČITELJEV SLOVENSKEGA JEZIKA NA HRVAŠKEM
13.-14.10.2023, REKA

PETEK, 13.10.2023

9:00 - 9:30 - Zbiranje na Botelu Marina, uvodni del (kava, neformalno)

9:30 - 11:00 - **Martin Vrtačnik**: "Fonetične vaje: pomen artikulacije, ustreznega gradiva in individualiziranega pouka"

11:00 – 11:30 - Odmor za kavo

11:30 – 13:00 - **Martina Malnar Novak**: "Tudi otroci s posebnimi potrebami so lahko uspešni"

13:00 - 14:30 - Odmor za kosilo

14:30 – 16:00 - Predstavitve delovanja učiteljev in učiteljic slovenščine na Hrvaškem: izzivi in prihodnost

16:00- 16:15 - Odmor za kavo

16:15 - 17:30 - Diskusija o učenju slovenskega jezika na Hrvaškem (odprta vprašanja in iskanje odgovorov) (moderator Barbara Riman)

18:00 - Slovenska arhitektura na Reki (terenski obisk Reke)

SOBOTA, 14.10.2023

9:00 - 9:30 – Zbiranje na Botlu Marina, uvodni del (kava, neformalno)

9:30 – 11:00 - **Simona Gotal** in **Gjoko Nikolovski**: "Slovenščina v teoriji in praksi"

11:00 - 11:15 - Odmor za kavo

11:15- 13:00 – Palčava šiša – predstavitev destinacije za ekskurzijo otrok vključenih v pouk Slovenskega jezika in kulture ter predstavitev dela Josipa Grgurića in Saše Ožbolta - "Naknap"

13:00 - Odhod

Lokacija predavanj in namestitev:

Botel Marina
Adamičev gat
51 000 Rijeka, Hrvatska
info@botel-marina.com

Kontakt organizatorja:

Barbara Riman
+385 91 543 68 08; +386 30 323 386
Natko Štiglic
+386 30 456 401

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti i
obrazovanja

SEMINAR ZA UČITELJICE I UČITELJE SLOVENSKEG JEZIKA U HRVATSKOJ
13.-14. 10. 2023., RIJEKA

PETAK, 13.10.2023.

9:00 - 9:30 - Okupljanje na Botelu Marina (neformalno druženje uz kavu)

9:30 - 11:00 - **Martin Vrtačnik**: "Fonetične vaje: pomen artikulacije, ustreznega gradiva in individualiziranega pouka"

11:00 – 11:30 Pauza za kavu

11:30 – 13:00 - **Martina Malnar Novak**: "Tudi otroci s posebnimi potrebami so lahko uspešni"

13:00 - 14:30 - Pauza za ručak

14:30 – 16:00 – Predstavljanje rada učitelja i učiteljica slovenskog jezika u Hrvatskoj: izazovi i budućnost

16:00-16:15 - Pauza za kavu

16:15 - 17:30 - Rasprava o učenju slovenskog jezika u Hrvatskoj (otvorena pitanja i promišljanje o rješenjima) (moderator Barbara Riman)

18:00 – Slovenska arhitektura u Rijeci (terenski obilazak Rijeke)

SUBOTA, 14.10.2023

9:00 - 9:30 - Okupljanje na Botelu Marina (neformalno druženje uz kavu)

9:30 – 11:00 - **Simona Gotal i Gjoko Nikolovski**: "Slovenščina v teoriji in praksi"

11:00 - 11:15 - Pauza za kavu

11:15- 13:00 – Predstavljanje *Palčave šiše*, destinacije za ekscurziju djece uključene u nastavu Slovenskog jezika i kulture, te predstavljanje rada Josipa Grgurića i Saše Ožbolta - "Naknap"

13:00 - Odlazak

Lokacija predavanja i smještaj:

Botel Marina
Adamićev gat
51 000 Rijeka, Hrvatska
info@botel-marina.com

Kontakt organizatora:

Barbara Riman
+385 91 543 68 08; +386 30 323 386
Natko Štiglic
+386 30 456 401

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

PALČAVA ŠIŠA
→←
Etnološka zbirka rodbine Čop
PLEŠČE
Dolina Čabranka

ZVEZA SLOVENSKEG DRUŠTEV NA HRVAŠKEM
SAVEZ SLOVENSKEG DRUŠTAVA U HRVATSKOJ

Q1 - 1. Na kateri fakulteti ste nazadnje zaključili študij?

Q2 - 2. Koliko časa že poučujete slovenski jezik?

- To je moje prvo leto
- 1-2 leti
- 3-5 let
- 6-10 let
- 11-15 let
- Več kot 20 let

Q3 - 3. Poučujete slovenščino v obliki...

- Dopolnilnega pouka slovenskega jezika
- Modela C na Hrvaškem
- Pouka slovenskega jezika in kulture v Varaždinski županiji
- Drugo: (prosimo napišite)

Q4 - 4. Zadovoljstvo z organiziranim strokovnim tečajem

	Zelo nezadovoljen/na	Nezadovoljen/na	Niti zadovoljen/na niti nezadovoljen/na	Zadovoljen/na	Zelo zadovoljen/na
Ocena	☐	☐	☐	☐	☐

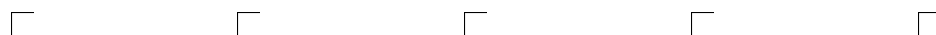
Q5 - 5. Koristnost predavanj za delo učiteljev in učiteljic slovenščine

	Povsem nekoristno	Nekoristno	Niti koristno niti nekoristno	Koristno	Povsem koristno
Martin Vrtačnik: Fonetične vaje: pomen artikulacije ustreznega gradiva in individualizirane ga pouka	☐	☐	☐	☐	☐
Martina Malnar Novak: Tudi	☐	☐	☐	☐	☐

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC STUDIES

otroci s
posebnimi
potrebami so
lahko uspešni
Simona Gotal in
Gjoko
Nikolovski:
Slovenščina v
teoriji in praksi

Q6 - 6. Kakšna usposabljanja bi potrebovali, da bi lahko še bolj kakovostno opravljali svoje delo poučevanje slovenščine?

Q7 - 7. Za konec Vas prosimo še, da napišete, kaj Vam je bilo na ciklusu predavanj še posebej všeč, kaj ste pogrešali in kaj predlagate za tovrstna srečanja v prihodnje?

Specijalna bolnica Medico

PROŠIREN TIM STRUČNJAKA I SPECIJALISTIČKIH AMBULANTI

RIJEKA ➤ Specijalna bolnica Medico proširuje tim stručnjaka i specijalističkih ambulanti koje nude pacijentima, a tako se timu Specijalne bolnice Medico pridružio jedan od vodećih specijalista na području hematologije prof. dr. Toni Valjoković, predsjednik Hrvatskog društva za hematologiju, pri Hrvatskom liječničkom zboru te redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci.

- Drago mi je što imam priliku raditi s iznimno talentiranim i posvećenim timom stručnjaka u Specijalnoj bolnici Medico i što ćemo i dalje svakodnevno podizati razinu skrbi za naše pacijente. Radujem se suradnji s kolegama i pacijentima te dijeljenju znanja kako bismo zajedno obavili najbolje rezultate, izjavio je Valjoković. On je ambulanta za hematologiju namijenjena pacijentima s poremećajem krvi i limfnog tkiva, ali i dobivanjem drugog mišljenja u slučaju liječenja hema-

tološke bolesti. Medico od početka listopada nudi i usluge iz područja reumatologije i kliničke imunologije u novoj ambulanti koju će voditi dr. Mladen DeFranceschi. Medico proširuje svoje djelovanje i s tri nove ambulante na području Rijeke i Pule, uvodeći nutricionističko i psihološko savjetovanje. Nutricionistica Martina Linašić pridružuje se nutricionističkoj ambulanti u Rijeci u kojoj će pacijentima biti dostupno kreiranje optimalnih programa prehrane. Psihološka Ana-Marija Lušićić u Rijeci će se također baviti prehranbenim poremećajima te obiteljskim i adolescentskim savjetovanjem. Usluge nutricionista dostupne su i pacijentima u Puli gdje je također otvoren novi nutricionistički ambulanta u kojoj će nutricionistica Kristina Božac pružati usluge dijetoterapije, s fokusom na dijabetes i pretilost. (B. Č.)

Prošeći se s manun, moreš i z bicikletun

ŠETNJE I BIKIKLISTIČKE TURE DANAS DILJEM HALUBJA

VIŠKOVO ➤ Subota u Viškovu za sve ljubitelje aktivnog boravka u prirodi donosi ugodnu jesensku šetnju «Prošeći s manun...» po zvončarskim putešima, ali i rekreativnu biciklističku jarku iz viškovskog TZ-a. Polazak je s parkirališta Milihovo, za šetnju nije potrebna prijava, već treba samo doći i krenuti. Sljedeći zvončarski put dolazi se kroz Dornje Juge u Milohine iz kojih staza nastavlja u pravcu Bezjaki. Dolaskom na staru cestu Bezjaki - Kastav kreće se prema Kastvu, te u najdublju vrbaču ovog dijela Kastavštine uz selo Škrinja i Jučiče dolazi do Šporove jame u Kastvu. Dolaskom u centar Kastva sudionike će dočekati domaćin, TZ grada

Kastva, s laganim osvjetljenjem. Nakon odmora, slijedi povratak kroz Klance do sela Žegoti i onda šumskim putem do malog skrovitog mjesta Bani. Iz Bana vjerojatno zaboravljene staze vode prema Milohinima i Viškovu. Ove godine u rekreaciju se može i na dva kotača. U suradnji s Brdsko-biciklističkim klubom «Halubja» kreće rekreativna biciklistička cikljava po ruti Halubjskih zvončara. Polazak je s parkirališta Milihovo u 10 sati. Događanja organiziraju Turistička zajednica općine Viškovo i Turistička zajednica grada Kastva, uz stručno vodstvo Planinskog društva Viškovo. (J. K.)

KAMPUS Obilježen dan smanjenja rizika od katastrofa

Studenti upoznali sustav civilne zaštite

Osim prikazane opreme i upoznavanje sa svim ulogama službi Civilne zaštite, cilj ove aktivnosti je i da se studente upozna s mogućnostima dragovoljnog učešća u sustavu županijskog CZ-a

Vladimir MRVOŠ
Snimio Vedran KARUZA

RIJEKA ➤ Na kampusu na Trsatu povodom Međunarodnog dana smanjenja rizika od katastrofa koji se obilježava 13. listopada, Područni ured civilne zaštite Rijeke u suradnji s Građevinskim fakultetom u Rijeci održao je edukaciju studenata u koju su uključeni i pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite Primorsko-goranske županije.

Prevenција i priprema

- Cilj održavanja ove edukacije je da se studenti upoznaju s sustavom civilne zaštite u RH, pravilima i postupcima u slučaju velike nesreće ili katastrofe, kao i djelovanjem interventnih službi u takvim slučajevima, objasnio je Matko Skalamera, pročelnik Područnog ureda civilne zaštite Rijeke.

Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa (International Day for Disaster Reduction - IDDR) na inicijativu Ujedinjenih naroda, diljem svijeta obilježava se 13. listopada, a svrhom je promicanje potrebe smanjenja rizika od katastrofa, uključujući i prevenciju, ublažavanje i pripremu na svim razinama i aktivno sudjelovanje od osobne do nacionalne razine.

Aktivnosti suza počele predavanjem studentima o sustavu civilne zaštite i iskustvima članova tima CZ-a RH koji je angažiran nakon potresa u Ruskoj ove godine, te prezentacijom rada požarnog psa u cilju pružanja pomoći pretraživanja ruševina. Nakon predavanja operativne snage sustava CZ-a na vanjskom prostoru, između Građevinskog fakulteta i Objekta studentske prehrane, u pet radnih točki proveli su prezentaciju, odnosno edukaciju studenata.

Tako je Državna interventna postrojba CZ-a studenata prezentirala opremu i

Specijalno vozilo Civilne zaštite

Prezentacija opreme Područnog ureda civilne zaštite

Unutrašnjost «komandnog» vozila

tehniku spašavanja u velikim nesrećama i katastrofama, dok je Dobrovoljno vatrogasno društvo Sušak studentima upoznilo s vatrogasnom tehnikom, odnosno vatrogasnim vozilom, pumpama, armaturama, cijevimater osobnom zaštitnom opremom vatrogasca.

Prezentacija mogućnosti

Zavod za hitnu medicinu PGZ-a dao je prikaz opreme i djelovanja, dok je Društvo crvenog križa PGZ-a prezentiralo opremu Službe spašavanja života na vodi i pozvao studente s djelovanjem Interventnih timova Hrvatskog Crvenog križa. Na prezentaciji svojih mogućnosti, Hrvatska gorska služba spašavanja Starnica Rijeke, objasnila je studentima svoju ulogu i pokazala opremu za djelovanje u planinama.

- Osim prikazane opreme i upoznavanje s ulogom ovih službi, cilj ove aktivnosti je i da se studente upozna s mogućnostima dragovoljnog učešća u sustavu CZ-a PGZ-a, ali i pružanju osobne i uzajamne pomoći, zaključio je Skalamera.

Riječki Botel Marina domaćin dvodnevno seminaru za učiteljice i učitelje slovenskog jezika u Hrvatskoj

Motivirati djecu i kvalitetnije ih naučiti slovenski jezik

RIJEKA ➤ Na Botelu Marina održava se dvodnevni seminar za učiteljice i učitelje slovenskog jezika u Hrvatskoj. Prvog su dana Martin Vrtičnik i Marijana Mandar Novak održali predavanja, potom je predstavljen rad učitelja i učiteljica slovenskog jezika u Hrvatskoj, a nakon toga se povela rasprava o učenju slovenskog jezika u Hrvatskoj, moderator koje je bila izv. prof. dr. sc. Barbara Rimani. Na kraju program a napravljene je tematski obilazak Rijeke, u fokusu kojeg je bila slovenska arhitektura u gradu.

Danas nas pak očekuju predavanje Simone Gotal i izv. prof. dr. sc. Gjoka Nikolovskog, predstavljajući «Paklavišček», destinacije za obisk u dijelu uključene u nastavu Slovenskog jezika i kulture, kao i predavanje rada Josipa Grgurića i Saše Ožbolta - Nakanap. Institut za narodnostna vprašanja u Hrvatskoj organizator je ovog dvodnevnog seminara, a u ime organizatora je izv. prof. dr. sc. Barbara Rimani istaknula benefite ovakvog okupljanja.

- S obzirom na to da se

povećava broj škola gdje se uči slovenski jezik te da je sve više učenika koji su uključeni u predmet Slovenski jezik i književnost, povećava se i broj učitelja. Puno nam znači kada se jednom godišnje susretnemo i kada učitelji progovore o izazovima s kojima se susreću, ali jednako tako i kada mogu poobjasniti svoje znanje ili se upoznaju s drugačijim metodama poučavanja. Cilj susreta učitelja slovenskog jezika je usavršavanje, kako bi se onda moglo bolje motivirati i samu djecu te ih kvalitetnije naučiti slovenski

jezik, objašnjava izv. prof. dr. sc. Rimani, a da je ovakva razmjena iskustva odvelike važnosti svjedoči i Vida Srdoč, koja od svih prisutnih na seminaru ima najduži staž u nastavi slovenskog jezika.

- Ovakvi seminari znače jako puno. Svako ima svoju problematiku i svako počinje na nekoj drugoj startnoj poziciji. Stoga je jako korisno imati kontakte s ostalima jer se tako može puno naučiti, ali i preneti puno iskustava te znanja, zaključuje Srdoč.

Na seminarima se može jako puno naučiti

M. BOLIĆ

Priloga 4

Na Reki potekal projekt M.A.J., namenjen mladim iz slovenskega zamejstva

Letošnji tretji dogodek v okviru projekta M.A.J. (Mreža Alpe Jadran) je potekal 13. in 14. oktobra 2023 na Reki v organizaciji Zveze slovenskih društev na Hrvaškem.

Dogodka se je udeležilo 30 mladih iz slovenskega zamejstva – Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške. Za dijake so bila organizirana zanimiva predavanja in delavnice na temo »gospodarstvo in šport«, ki je sicer rdeča nit letošnjega projekta.

V petek so potekale aktivnosti na temo juda pod vodstvom g. Boštjana Finka (mojster juda 5. dan, trener juda in samoobrambe). Sobotno predavanje in tekmovalje v šahu pa je vodil g. Bojan Birk (šahovski mojster in mednarodni šahovski sodnik).

(Vir: Zveza slovenskih društev na Hrvaškem; <https://www.facebook.com/Slovenska.gospodarska.zveza>)

Izobraževanje učiteljic in učiteljev slovenskega jezika na Hrvaškem

13. in 14. oktobra 2023 je na Botelu Marina na Reki potekalo dvodnevno izobraževanje učiteljev slovenskega jezika na Hrvaškem v organizaciji Inštituta za narodnostna vprašanja in Zveze slovenskih društev na Hrvaškem (Zveza). Prvi dan sta predavala Martin Vrtačnik in Martina Malnar Novak, ki sta predstavila delo učiteljev slovenščine na Hrvaškem. Sledila je razprava o učenju slovenskega jezika na Hrvaškem, ki jo je vodila Barbara Riman, predsednica Zveze in vodja reške enote Inštituta za narodnostna vprašanja. Ob koncu programa je bil izveden terenski ogled Reke s poudarkom na slovenski arhitekturi v mestu. Drugi dan dogodka je bilo na vrsti predavanje Simone Gotal in Gjoka Nikolovskega, sledila pa je vrsta zanimivih predavanj in predstavitev »Palčave šiše«, izletniške destinacije za otroke, vključene v pouk slovenskega jezika in kulture, ter predstavitev dela Josipa Grgurića in Saše Ožbolta »Naknap«.

Dr. Barbara Riman je ob tej priložnosti poudarila, da je cilj srečanja učiteljev slovenščine predvsem izboljšanje znanja, da bodo sami bolje motivirali otroke in jih bolje naučili slovenskega jezika.

(Vir: Zveza slovenskih društev na Hrvaškem; Novi List <https://www.novolist.hr/rjeka-regija/rjeka/u-rijeci-se-okupile-uciteljice-i-ucitelji-slovenskog-jezika-u-hrvatskoj/>)

Prvi program Radia Slovenija na obisku rojakov na Reki

Prvi program Radia Slovenija je v ponedeljek, 2. oktobra 2023, obiskal rojake na Reki. Z oglašanjem iz Slovenskega doma KPD Bazovica so ves dan predstavljali življenje in delo Slovencev na Reki – od delovanja kulturno prosvetnega društva do aktualnih tem, povezanih z učenjem slovenskega jezika in osnovnih šolah na Hrvaškem in političnim delovanjem slovenske manjšine. Ozrli so se v zgodovino in predstavili pomembno vlogo Zore Avsec ter gostili dejavne reške Slovenke in Slovence. V oddaji Sotočja ob 20. uri pa se je prisluhnilo koncertu kitarista Natka Štigliča z gostjo Nino Fakin.

(Vir: Fb stran KPD Bazovica)

Dnevi slovenske kulture v Istri 2023

Tudi letos je v času od 1. do 27. oktobra v Istri tradicionalno potekala kulturna prireditev Dnevi slovenske kulture. Pester kulturni program je potekal v organizaciji in sodelovanju SKD Istra Pulj, SKD Lipa Buzet, SKD Ajda Umag, Društva Slovencev Labin in SKD Snežnik Lovran. Podrobnosti programa so navedene za vsako posamezno društvo pod točko Izvedeni dogodki v društvih.

(Vir: SKD Istra – Pulj; Zveza slovenskih društev na Hrvaškem)